

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»**

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
« _____ » _____ 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

для студентів

спеціальності

освітньо-професійної програми

освітньо-професійного ступеня

022 Дизайн

Графічний дизайн

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1932/20
ЖИЦ
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 20 20

Розробник:

Ольга Миколаївна Овчаренко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Ольга Миколаївна Овчаренко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

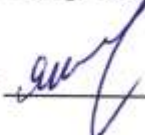
Протокол від 25 серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Ольга ОВЧАРЕНКО

Робочу програму перевірено

26 серпня 2020 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р. протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	профільна дисципліна, спецкурс	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	1	1
Обсяг годин, в тому числі:	16	16
Аудиторні	14	14
Модульний контроль	2	2
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	14	14
Форма семестрового контролю	-	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Живопис» є професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності і самостійного творчого вирішення завдань, сприяння розвитку образного і абстрактного мислення.

Завдання курсу: навчити студентів основам професійного живопису в зображенні предметів навколишнього середовища, рослинного і тваринного світу, людини; надати знання з основ теорії живопису, особливостей його художньої мови, навчити практичних вмінь і навичок в техніці акварельного живопису; вчити застосовувати здобуті знання, вміння та навички в галузі образотворчого мистецтва у вирішенні творчих, навчально-виховних завдань.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів мають бути сформовані наступні компетентності:

- організовувати власну образотворчу діяльність, обирати типові методи та засоби виконання професійних задач, оцінювати їх ефективність та якість;
  - володіти знаннями та практичними навичками з предмету «Живопис» та творчим методом втілення задуму в художньо-образну структуру композиції;
  - самостійно з'ясовувати задачі професійного та особистісного розвитку, займатись самоосвітою, планувати підвищення кваліфікації;
  - вивчати передовий вітчизняний і світовий досвід у галузі образотворчого мистецтва з метою використання його в практичній діяльності;
  - наявність, якість та позитивна направленість мистецьких запитів, ціннісних критеріїв і смаків;
  - наявність художнього сприйняття та оцінки художнього образу в творах мистецтва;
  - нестереотипне художньо-образне мислення, уява, художньо-образні якості зорового сприйняття та спостережливості тощо;
  - виконувати ескізи з використанням різноманітних художніх засобів та прийомів;
  - використовувати живописні матеріали з урахуванням їх формотворчих властивостей;
  - виконувати зображення людини та оточуюче предметно-просторове середовище засобами академічного рисунку та живопису;
  - володіти класичними образотворчими та технічними прийомами, матеріалами та засобами;
  - визначення основних і додаткових кольорів, їх залежність і взаємовплив як засіб для відтворення кольорової характеристики предметів в живописі;
  - дотримуватись послідовності в роботі над зображенням та відтворювати цілісність зображення на завершальній стадії роботи;
  - використання законів повітряної перспективи та усвідомлювати логіку формотворення за допомогою світлотіні, кольору та його тепло-холодних властивостей;
  - створювати цілісний образ, розкривати основу сутності моделі за допомогою живописної плями при виконанні дизайнерських проєктів;
  - володіти технічною свободою і розкутістю виконання за умовою міцної живописно-конструктивної побудови;
  - застосовувати знання про закономірності побудови художньої форми та особливості її сприйняття у дизайн-продукції;
- знаходити художні специфічні засоби, нові образно-пластичні рішення для кожної конкретної проєктної задачі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт				
	Усього	Аудиторна:			
		Лекції	Семін.	Практ	Індивід.
Модуль 1. Живопис натюрморту					
Змістовий модуль 1. Натюрморт – цілісність групи предметів					
Вступ. Живопис, його види та засоби виразності. Натюрморт, як один із жанрів живопису	2	2			
Виконання натюрморту з трьох нескладних за формою предметів побуту	13			6	7
Виконання натюрморту з трьох предметів: одного складного і двох простих за формою	13			6	7
Модульний контроль	2				
Разом	30	2		12	14
Змістовий модуль 2. Живопис предметів складної форми та оточуючого їх середовища					
Методика роботи над групою предметів складної форми	2	2			
Складний натюрморт з передачею фактури предметів	13			6	7
Натюрморт з нескладних за формою предметів у інтер'єрі	13			6	7
Модульний контроль	2				
Разом	30	2		12	14
Разом за 1 семестр	30	2		12	14
Разом за 2 семестр	30	2		12	14
Усього годин	60*	4		24	28

*із врахуванням МК 4 год.

5. Програма навчальної дисципліни.

Модуль 1. Живопис натюрморту

Змістовий модуль 1. Натюрморт - цілісність групи предметів

Лекція 1. Вступ. Живопис, його види та засоби виразності. Натюрморт, як один із жанрів живопису (2 год.)

Матеріали та обладнання для живопису. Види натюрмортів. Правила складання натюрморту. Компонування натюрморту на площині паперу в перспективному скороченні та пропорційному співвідношенні предметів натюрморту.

Основні поняття теми: живопис, акварель, натюрморт, композиція, перспектива, пропорції [1; 2; 3; 4; 5]

Практична робота 1. Виконання натюрморту з трьох нескладних за формою предметів побуту (6 год.)

Практична робота 2. Виконання натюрморту з трьох предметів: одного складного і двох простих за формою (6 год.)

Змістовий модуль 2. Живопис предметів складної форми та оточуючого їх середовища

Лекція 2. Методика роботи над групою предметів складної форми.

Передача кольорових та світлотіньових співвідношень натюрморту. Повітряна перспектива в натюрморті. Виявлення об'єму предметів натюрморту кольором і тоном (2 год.) [1; 2; 3; 4; 5]

Основні поняття теми: колір, повітряна перспектива, тональні співвідношення, об'єм, пропорції.

Практична робота 3. Складний натюрморт з передачею фактури предметів (6 год.)

Практична робота 4. Натюрморт з нескладних за формою предметів у інтер'єрі (6 год.)

Плани практичних занять

Змістовий модуль 1. Натюрморт - цілісність групи предметів

Практична робота 1. Виконання натюрморту з трьох нескладних за формою предметів побуту (6 год.)

План

1. Постановка натюрморту
  2. Виконання підготовчих начерків
  3. Вирішення формату та положення картинної площини
  4. Компонування зображення на папері
  5. Конструктивно-аналітична побудова натюрморту
  6. Тонове рішення натюрморту
  7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
  8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
  9. Передача плановості натюрморту засобами акварельного живопису
  10. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9; 10]

Практична робота 2. Виконання натюрморту з трьох предметів: одного складного і двох простих за формою (6 год.)

План

1. Постановка натюрморту
  2. Виконання підготовчих начерків
  3. Вирішення формату та положення картинної площини
  4. Компонування зображення на папері
  5. Конструктивно-аналітична побудова натури
  6. Тонове рішення натюрморту
  7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
  8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
  9. Передача плановості натюрморту засобами акварельного живопису
  10. Деталізація та завершення роботи над натюрмортом
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9; 10]

Змістовий модуль 2. Живопис предметів складної форми та оточуючого їх середовища

Практична робота 3. Складний натюрморт з передачею фактури предметів (6 год.)

План

1. Постановка натюрморту
  2. Виконання підготовчих начерків
  3. Вирішення формату та положення картинної площини
  4. Компонування зображення на папері
  5. Конструктивно-аналітична побудова натури
  6. Тонове рішення натюрморту
  7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
  8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
  9. Передача плановості натюрморту засобами акварельного живопису
  10. Деталізація та завершення роботи над натюрмортом
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9; 10]

Практична робота 4. Натюрморт з нескладних за формою предметів у інтер'єрі (6 год.)

План

1. Постановка натюрморту
  2. Виконання підготовчих начерків
  3. Вирішення формату та положення картинної площини
  4. Компонування зображення на папері
  5. Конструктивно-аналітична побудова натури
  6. Тонове рішення натюрморту
  7. Кольорове рішення натюрморту засобами акварельного живопису
  8. Виявлення об'ємів предметів натюрморту
  9. Передача плановості натюрморту засобами акварельного живопису
  10. Деталізація та завершення роботи над натюрмортом
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 12-бальною шкалою.

Рівні компетенції	Оцінка	Критерії
Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями
	2	Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні
	3	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу

Середній	4	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні
	5	Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину
	6	Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки
Достатній	7	Студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень
	8	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача
	9	Студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу
Високий	10	Студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем
	11	Студент вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги вчителя знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.
	12	Студент виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Модуль 1. Живопис натюрморту

Змістовий модуль 1. Натюрморт - цілісність групи предметів

Самостійна робота 1. Серія етюдів предметів домашнього вжитку

Самостійна робота 2. Натюрморт з простих за формою предметів домашнього вжитку

Змістовий модуль 2. Живопис предметів складної форми та оточуючого їх середовища

Самостійна робота 3. Живописні етюди предметів домашнього вжитку

Самостійна робота 4. Тематичний натюрморт з елементів домашнього вжитку з виявлення фактур

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Бали
1	Відповідність роботи поставленому завданню	1
2	Композиційна цілісність роботи	2
3	Конструктивно-аналітична побудова натури	2
4	Виявлення кольорових натури	2
5	Виявлення тонових співвідношень	2
6	Виявлення плановості	2
7	Охайність	1
	Разом	12

6.3 **Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання**
Модульний контроль проводиться в формі семестрового перегляду робіт студентів

6.4 Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 12-бальною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою	
12	98-100	зараховано
11	94-97	
10	93-90	
9	89-86	
8	85-82	
7	81-75	
6	74-69	
5	68-65	
4	64-60	не зараховано
3	59-55	
2	54-50	
1	49-45	

7. Навчально-методична карта дисципліни

7.1 Навчально-методична карта дисципліни «Живопис» (1 семестр)

Разом 30 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 12 год., модульний контроль – 2 год., самостійна робота 14 год.

Модуль	Модуль 1. Живопис натюрморту							
Назва модуля	Змістовий модуль 1. Натюрморт - цілісність групи предметів							
Лекції	1.							
Дати								
Теми лекцій	Вступ. Живопис, його види та засоби виразності. Натюрморт, як один із жанрів живопису							
Теми практичних занять	Виконання натюрморту з трьох нескладних за формою предметів побуту				Виконання натюрморту з трьох предметів: одного складного і двох простих за формою			
Самостійна робота	Серія етюдів предметів домашнього вжитку				Натюрморт з простих за формою предметів домашнього вжитку			
Види поточного контролю	Підсумковий модульний контроль - перегляд							
Підсумковий контроль								

7.2 Навчально-методична карта дисципліни «Живопис» (2 семестр)

Разом 30 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 12 год., модульний контроль – 2 год., самостійна робота 14 год.

Модуль	Модуль 1. Живопис натюрморту							
Назва модуля	Змістовий модуль 1. Натюрморт - цілісність групи предметів							
Лекції	1.							
Дати								
Теми лекцій	Методика роботи над групою предметів складної форми							
Теми практичних занять	Складний натюрморт з передачею фактури предметів				Натюрморт з нескладних за формою предметів у інтер'єрі			
Самостійна робота	Живописні етюди предметів домашнього вжитку				Тематичний натюрморт з елементів домашнього вжитку з виявлення фактур			
Види поточного контролю	Підсумковий модульний контроль - перегляд							
Підсумковий контроль								

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. *Кириченко М.А. Кириченко І.М.* Основи образотворчої грамоти. - К., «Вища школа», 2002.
2. Михайленко В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навчальний посібник/ В.Є. Михайленко - Київ : Каравела, 2015.
3. Печенюк Таміла. Кольорознавство./Т.Печенюк – К.: ГраніТ, 2009. – 190 с.
4. Сидоренко П.І., Бондаренко Г.О., Куц С.О. Анатомія та фізіологія людини: підручник. Київ: Кондор, 2015
5. *Шпак В.О.* Основи живопису. Акварель. Навчальний посібник. – Київ, 2013. – 256 с.: іл.

Додаткова література:

6. Антонович Є.А., Васишин Я.В., Шпильчак В.А. Креслення: Навч. посібник / За ред. проф. Є.А. Антоновича – Львів: Світ, 2006 – 512с., іл.
7. Жаворонков П.В. Рисунок. Методи зображення на площині: методичний посібник. Вижниця: Черемош, 2014
8. Гулей О.В. Декоративно-прикладне мистецтво: навчальний посібник. Суми: ДПУ ім. А.С.Макаренка, 2012.
9. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник/ Т.М. Клименюк - Львів : Львівська Політехніка, 2012.
10. Поліщук А.А. Теорія та практика графіки: навчальний посібник. Київ: Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015.

9. Додаткові ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>